

A LABORATÓRIUM EREDMÉNYÉT BEFOLYÁSOLÓ PREANALITIKAI TÉNYEZŐK



Dr. Novák Mária

2016. Február 10.

„Szegedi Úti Akadémia 2016”

A PREANALITIKA FONTOSSÁGA



A preanalitika fontossága az, hogy ha itt **HIBA** történik, az egész vizsgálat **HAMIS** eredményt ad, ami téves következtetések levonását eredményezheti .

A LABORATÓRIUMI VIZSGÁLATOK CÉLJA



- **Panaszokkal rendelkező betegek**
 - diagnózis megállapítása
 - diagnózis megerősítése
 - a betegség súlyosságának megítélése
 - a terápia nyomon követése, hatékonyságának ellenőrzése
 - esetleges mellékhatások kiszűrése
- **Panaszokkal nem rendelkező egyének**
 - szűrése

A LABORATÓRIUMI VIZSGÁLAT FÁZISAI

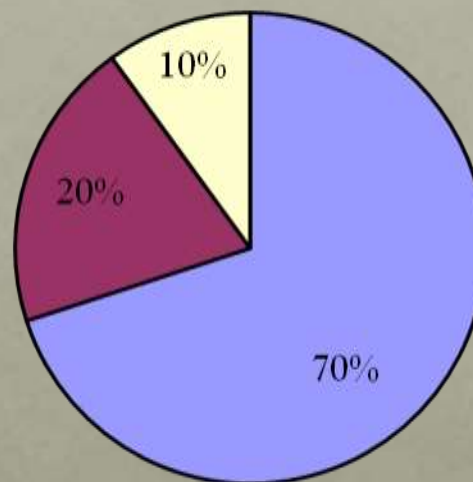


- **Preanalitikai fázis**
 - laboratóriumon kívül
 - laboratóriumon belül
- **Analitikai fázis**
- **Posztanalitikai fázis**

A HIBÁK MEGOSZTLÁSA



- Preanalitikai fázis 70%
- Analitikai fázis 10%
- Posztanalitikai fázis 20%



PREANALITIKAI HIBÁK A LABORATÓRIUMON KÍVÜL



- kérőlap hibás kitöltése
- beteg előkészítése és tájékoztatása nem megfelelő
- rossz mintavétel

MINTAVÉTELI HIBALEHETŐSÉGEK



- Beteg előkészítése
- Beteg azonosítása
- Vérvételi cső kiválasztása és a cső jelölése

ÉHOMI MINTAVÉTEL



- Felnőtteknél 12 órás éhezés javasolt
 - Alkalikus foszfatáz
 - Koleszterin
 - Dopamin
 - Vas
 - Glükóz
 - Húgysav
 - Inzulin
 - Kálium
 - Kortizol
 - CRH-stimulációs teszt
 - Anorganikus foszfát
 - Triglicerid

MINTAVÉTELI HIBALEHETŐSÉGEK



- A mintavétel helytelen kivitelezése
- Rossz stranguláció - hemolízis
- Az adalék anyagok (EDTA, citrát, fluorid) hibás keverése
- Az arányok be nem tartása
- Pontatlan minta azonosítás
- Mintavételi idő jelölésének hiánya

MINTAVÉTELI HIBALEHETŐSÉGEK



- A minták tárolása és szállítása
- Hosszas tárolás és szállítás miatti analitok bomlása
- Sejtek sérülése
- Hemolízis
- Hűtés hiánya

MINTASZÁLLÍTÁS



- Álló helyzetben szállítsák
- Fénytől védeni (bilirubin)
- 2 órán belül jusson el a laboratóriumba
- Tárolási hőmérséklet

PREANALITIKAI HIBÁK A LABORATÓRIUMON BELÜL



- Admisztrációs hibák:
 - téves adat bevitel a LIR-be
- Nem megfelelő minta előkészítés:
 - Teljes alvadás előtti centrifugálás
- Fagyasztott minták hibás kezelése
- Mintahibák:
 - hemolitikus, lipémiás, icterusos
- Laboratóriumban tárolás során történt hiba



A mintavételi hibák minden esetben
új mintavételt
tesznek szükségessé!



- A XXI. Században, arányait tekintve a laboratórium munkája során a pre- és posztanalitikai hibák száma emelkedett.
- A preanalitikai hibák nagy része a klinikai fázisban következik be.
- Ezeket a hibákat csak szoros együttműködéssel csökkenthetjük le.



KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!